

er 12 Aar Grænsen for Haandværksarbejde. Men det Forslag, som her foreligger, og helst skulde vedtages, handler ikke alene om Fabrikvirksomhed, men ogsaa om Haandværksvirksomhed. Og derfor siger jeg, at hvis man gaar til, at de 14 Aar skal være Grænsen, saa indføre vi skrappe Bestemmelser, end der, mig bekendt, eksisterer i andre Lande. Det er jo ogsaa for øvrigt naturligt, naar vi skulle lovgive om denne Sag, ikke at tage vore Forbilleder i Østerrig og den Slags Lande, hvor Forholdene ere vidt forskellige fra vore, og vil man endelig tage Eksempel efter Udlandet, er det naturligt, at vi tage det efter andre Lande, at vi spørge om, hvorledes Forholdene ere i Sverige; der er 12 Aar Grænsen, i Finland er 12 Aar Grænsen, i Norge er 12 Aar Grænsen, i Holland og Belgien er 12 Aar Grænsen. Og det er denne Grænse, vi her foreslaa fastsat ved Lov indtil videre.

Angaaende Flertallets Ændringsforslag under Nr. 47 og 48 maa jeg med Hensyn til det formelle — den ærede Ordfører berørte det — indtrængende henstille, hvis Ændringsforslag Nr. 47 og 48 skulde blive vedtagne, at saa den Realitet, som ligger i disse Ændringer, ikke bliver stikkende henne i Overgangsbestemmelserne, men kommer ind der, hvor den virkelig hører hjemme. Thi det er ganske vist urimeligt i en Lov at sætte, at 14 Aar er Aldersgrænsen, naar man saa et andet Sted faktisk siger: Nej, dette er galt, thi i de første 5 Aar er 12 Aar Aldersgrænsen, og derefter skal ganske vist ordinært 14 Aar være Aldersgrænsen, men der kan gøres Undtagelser derfra. Jeg har bestræbt mig for, i Overensstemmelse med mine Udtalelser ved Sagens 1ste Behandling i Fjor, at faa Lovforslaget inddelt saaledes i Afsnit — og Udvalget har givet dette sin fulde Tilslutning — at alt, hvad der naturligt hører sammen, findes i samme Afsnit; i Afsnit I: hvad det er for Arbejde, der er Tale om, i II om Arbejdsbygninger o. s. v., og der findes saaledes her et bestemt Afsnit, hvor alt er samlet om Børns og unge Menneskers Arbejde. Da bør, forekommer det mig, naar vi nu virkelig skulle gennemføre Lovens Klarhed helt igennem, dette Afsnit indeholde alle fyldestgørende Bestemmelser desangaaende. Den, som søger Oplysninger herom, bør kunne faa den fulde Oplysning, og der bør staa netop i dette Afsnit, at i de første 5 Aar, altsaa indtil 1906, gælder Tolvaarsgrænsen, og derefter indtræde andre Forhold, nemlig 14 Aar som Regel, medens 12 Aar vilde være Undtagelsen; thi Sagen

er, at den ærede Ordfører har ikke Ret, naar han siger, at der heri ligger en Undtagelsesbestemmelse, og derfor har man sat den derhen; nej, det er i Virkeligheden en Hovedbestemmelse om Undtagelsesforhold, men det er ikke en Undtagelsesbestemmelse. Bestemmelsen om, at der efter 1906, hvis Loven udkommer i Aar, kan gives Ret til Børnearbejde ogsaa for Børn under 14 Aar, er jo i Virkeligheden en Hovedbestemmelse, og derfor, naar vi nu have bestræbt os for i formel Henseende at faa en god Bygning af Lovforslaget — og det er vistnok lykkedes — forekommer det mig højst uheldigt, om man der vilde bryde den paa dette vigtige Punkt. For øvrigt maa man jo tillige huske paa, at hvis man virkelig saa skarpt vil fremhæve, at 14 Aar skal være Grænsen, saa bliver det jo ikke alene Aldersgrænsen for de Virksomheder, som ere underkastede Fabriktilsynet, men det bliver tillige den Grænse, hvortil Sogneraadene med den fornødne Tilladelse af højere Instanser kunne gaa med Hensyn til Beskyttelsen for Børnearbejdet. Men saa finde vi desuden, at det er ganske unaturligt, at vi skulle sidde her i Aaret 1901 og bestemme, hvad der skal ske efter Aaret 1906, lad dog Fremtiden derom. Vi ere alle enige om, at i det første Femaar skal Aldersgrænsen være 12 Aar, og vi ere alle enige om at indsætte en Bestemmelse om, at der skal forelægges Forslag om Revision i Samlingen 1910—1911, og saa siger jeg: lad saa Fremtiden om, hvad den vil gøre, der er ingen Grund til at binde Fremtiden til visse Afgørelser; dersom der paa Rigsdagen er stærk Stemning for, før vi naa 1910, at gaa op til en Aldersgrænse af 14 Aar, staa det frit for at indbringe Forslag derom, men det er ganske forfejlet i saadanne Sager at ville foregribe de Afgørelser, som fremtidige Rigsdage maatte ønske at træffe. Derfor vil jeg indtrængende anbefale det høje Ting at vedtage det af os stillede Forslag under Nr. 18. Skulde Nr. 47 og 48 blive vedtagne, vil der sikkert ingen Vanskeligheder være for den ærede Ordfører ved at foretage den nævnte Flytning; jeg skal da i alt Fald meget gerne hjælpe ham dermed — da faa vi alle Bestemmelser om Børns og unge Menneskers Arbejde samlede —; men jeg haaber af de nævnte Grunde, de ikke blive vedtagne.

Maaske jeg derefter maa tillade mig at gøre et Par Bemærkninger til Ændringsforslaget under Nr. 28. Dette Ændringsforslag handler om føden, kvindelige